

פניני מבשר טוב

ליקוטי אמרים מתורת מוריני ורבינו הקדוש והטהור זיע"א הכ"מ
מביאלא

פרשת אחרי מות קדושים

בני ישראל נראו ונדבקו בה'. ובגלות המר
בני ישראל כשדבוקים לצדיקי אמת דבוקים
גם כן בהשי"ת ממש על ידי הצדיקים,
ודבקות הצדיקים חיבור השכינה היא
דבקות השי"ת ודו"ק.

ס"ג פרשת אחרי - שבת הגדול ערב פסח תשס"ח

כַּמַּעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁכְּתֶם בָּהּ לֹא
תַעֲשׂוּ, וְכַמַּעֲשֵׂה אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחַקְתִּיהֶם
לֹא תִלְכּוּ. (יח ג)

ולפעמים גורם המקום לרע, על ידי
רשימה דרע שהיה שם מקודם, כמו שאמר
"רבינו הרב הקדוש הרבי ר' זוסיא זצלה"ה
מאניפאל, בהא דאיתא במשנה [אבות ג ב]
שנים שיושבים ואין ביניהם דבר תורה הרי
זה מושב ליצים, שנאמר [תהילים א] ובמושב
ליצים לא ישב ויש לדקדק, היכן נרמז
בהפסוק שאם אין ביניהם דברי תורה שזה
מושב ליצים. ויש לפרש דהענין הוא כך,
שאם בני אדם יושבים ועוסקים בתורה,
נעשה בהמקום ההוא רשימו, שאם אחר כך
יושבים שם בני אדם גורם המקום הוא שגם

אֲחֵרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָתָם לִפְנֵי ה'
וַיָּמָתוּ. (טז א)
ואפשר לרמוז באשר פעלו בני אהרן
ענין "בקרבתם לפני ה'", על פי סוגיא
דגמרא בכתובות [קיא:] דהכי איתא התם:
"ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם
היום [דברים ד, ד]. וכי אפשר לדבוקי בשכינה,
והכתיב [שם כד] 'כי ה' אלהיך אש אוכלה'.
אלא כל המשיא בתו לתלמיד חכם, והעושה
פרקמטיא לתלמידי חכמים, והמהנה
תלמידי חכמים מנכסיו, מעלה עליו הכתוב
כאילו מדבק בשכינה. וכו'.

ומבואר שהיה סלקא דעתך בגמרא
שאפשר להדבק בשכינה, הגם שהוא אש
אוכלה. - אלא שזאת אי אפשר לכל אחד
לקיים כי אם על ידי שמתדבק בתלמידי
חכמים. וזה אכן פעלו בקבתם לפני ה',
שישנם בכל דור צדיקים שמכח קרבתם לפני
ה' בלא החסרונות של לא היה להם אשה
ובנים וכו', שיוכלו להדבק בשכינה ולא
להישרף באש אוכלה ולמות. - וזאת פעלו
בפרט בגלות כאשר אין לנו בפועל כהן גדול
שנכנס לקדש קדשים לראות פני ה'
בשליחות בני ישראל, שהמכוון בזה שכל

זמנים נשגבים מיוחדים מיועדים לקדושה; כפי שמצינו שיש עתים לטוב ועתים לרעה, [ועי' בסהדרין דיש זמנים מיוחדים לפורענות] - אם כן חילוקי העתים הם בחילוקי המקומות, דהיינו: זמנים נבדלים זה מזה וכמו שמצינו בגמרא תענית שיש ארבע תקופות לשנה, כך יש זמנים נשגבים מיוחדים מיועדים להשגת הקדושה, ולטוב. אלא שצריך לזכות להרגיש זאת, היינו לחוש בשינוי הזמנים.

ואדם שחומרו עבה, אינו מרגיש שינוי העתים, כמו מי שאין לו חוש הריח אינו מרגיש הריח, וכדרך שאיתא בפרקי דרבי אליעזר [כה]: "לאדם שנכנס לבית המרקחים, אע"פ שלא לקח ולא נתן כלום, מכל משם ריח טוב לקח והוציא עמו וכו'". ומי שאין לו חוש הריח וודאי אינו בכלל זה, כיון שאינו שייך כלל להרגש וחוש הריח. וכשם שהסומא רח"ל לא יראה מאור השמש בגבורתו המאיר לארץ ולדרים עליה, כי אין לו החושים לכך. וכן היא בהרגשי הקדושה, אף שיש התנוצצות אור הקדושה, צריך להרגיש, ומי שאין לו החושים לא חלי ולא מרגיש ההוא גברא.

חנוכה (מגמ"ה), עמ' רמג-ד

פרשת קדושים

השמחה הגדולה שישנה בפרשה זו

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם.
ואיתא בזה"ק [פא]: "תאני רבי אבא, פִּרְשָׁתָּא דָּא כָּלְלָא דְּאוֹרֵייתָא הִיא, וְחוֹתְמָא דְּקוּשָׁטָא דְּגוּשְׁפִּנְקָא הִיא. בְּפִרְשָׁתָּא דָּא אֲתַחְדְּשׁוּ רַזִּין עֲלָאִין דְּאוֹרֵייתָא, וְכו', דְּכַד מְטָאֵן חֲבֵרְיָא לְפִרְשָׁתָּא דָּא, הוּוּ חֲדָאֵן.

הם יעסקו בתורה, וכן בהיפוך חס ושלום שאם יושבים בני אדם ועוסקין בדברים האסורים רח"ל, גורמים בזה שישאר במקום ההוא רושם טומאה. ואם אחר כך יושבי שם בני אדם לא יוכלו לעסוק בתורה".

"וזה פירוש המשנה: שנים שיושבים ואין ביניהם דברי תורה, ומתמה המשנה מהיכן בא להם זאת, הלא בני ישראל הם משורש הקדושה, והיה להם לדבר בדברי תורה, ומתרחק המשנה: הרי זה מושב לצים, ועשו שם רשימו שלא יוכלו לדבר במקום ההוא דברי תורה, שנאמר: ובמושב לצים לא ישב, שמזהיר הכתוב שלא ליישב בטעם הנ"ל במושב לצים", עכ"ל. [מנורת זהב ויגש כג, ובשפתי צדיקים פ' אמור הובא בשם הרה"ק מולאטשוב].

וזה מדויק במאמר הכתוב "כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו, וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו ובחוקותיהם לא תלכו". כמעשה 'יושבי' ארץ מצרים וארץ כנען לא נאמר, אלא כמעשה ארץ וכו', הרי שהמקום גורם. והיינו שאמרו דמצרים ערות הארץ [בראשית מב יב], והיא גרמה לחטא.

ובהקדמה זו תבין היטב, שכמו שיש מקומות מיוחדים לקדושה, כן יש זמנים נשגבים מיוחדים לקדושה. ופשוט, שכמו במקומות קדושים נמשכת השפעת הקדושה להבא במקום הקדוש, ואם לא יבוא לרשות אותו מקום מקודש, אף אם הוא מזוכך לא יושפע עליו מקדושת המקום. זאת ועוד, שצריך להיות ראוי ומזוכך להרגיש ולחוש קדושת המקום, דאדם מגושם רח"ל וודאי לא ירגיש קדושת המקום - כך ממש יש

מקודשת לי, כלומר להיות לי מקודשת לעולם בשבילי, כמו הרי הן מקודשין לשמים".

וזהו מאמר הכתוב "קדושים תהיו", לשון התקשרות, שתהיו מקושרים ומקודשים להקב"ה. והוא יסוד מתן תורה שהיה שם אירוסין וקידושין בין ישראל להקב"ה, כמבואר בדברי חז"ל וקדמונים. וכמו שנאמר: "וארשתוך לי לעולם כו'". [הושע ב כא]. וכזו הוא נוסח הברכה "אשר קדשנו במצותיו", שע"י המצוות מתקדשים ומתקשרים ישראל להקב"ה ומוסיפים קדושה על קדושתם, והוא דומיא דהקדש שמקדישים הדבר לגבוה.

וזהו השמחה הגדולה, כענין שמחת נישואין שמתקשרים ב' בני אדם יחדיו על ידי קידושין, כל שכן כשישראל מתקשרים עם קודשא בריך הוא.

מאמר ישועות אברהם עמ' רלג

[תרגום]: הפרשה הזו היא כללה של תורה, וחותם האמת של החותמת היא. בפרשה זו התחדשו סודות עליונים של התורה בעשר אמירות, וגזרות וענשים, ומצוות עליונות, **שכאשר היו מגיעים לפרשה הזו היו שמחים**]. "ע"כ.

ויש להבין ענין השמחה שהיו שמחים התנאים כשהגיעו לפרשה זו. ובפשטות יש לומר, על פי מה שאמרו בגמרא חולין [ז:]: "ישראל קדושים הן". וכן אמרו [סוף חגיגה]: "פושעי ישראל מלאין מצוות כרימון". א"כ זהו השמחה, שהובטחו ישראל שיהיו קדושים, והיינו שלא תפגם קדושת הנקודה הפנימית שבאיש ישראל.

קדושים - לשון התקשרות

ואפשר לבאר עוד, דלשון קדושים הוא מלשון קידושין שהוא לשון התקשרות, שזהו ההתקשרות היותר גדולה בין ב' בני אדם, והוא מלשון 'הקדש', כמ"ש בגמרא קידושין [ב:]: "דאסר לה אכולי עלמא כהקדש". ופירשו התוספות: "והרי את

פניני השיעורים - 'שיעורי מבשר טוב' - לפני עור לא תתן מכשול

והנראה בזה, דהנה יש לחקור בגדר האיסור להכשיל חבריו, אם הוא איסור שבין אדם לחבירו, שכשם שאסור להשיאו עצה שאינה הוגנת בעניני משא ומתן וכד' כך גם לגרום לו לעבור על איסור, שאין לך עצה שאינה הוגנת יותר מזה.

או דלמא יש בזה גם איסור שבין אדם למקום, שבמה שגורם לחבירו לעבור עבירה הרי זה גורם לעבירה שתעשה, וחידשה תורה שאף שבדרך כלל אין חייב על גרמא, ואפילו בשולח שליח קימא לן אין שליח לדבר עבירה, מ"מ באופן שגורם לחבירו לעשות איסור שלא היה עושה בלאו הכי נתחדש שמתחסרת העבירה שעשה חבריו למי שגרם לו זאת, והוי כמו שעשאה בגרמא.

ולפני עור לא תתן מכשול (יד)

הרמב"ם בסה"מ (ל"ת קצט) והסמ"ג (ל"ת קצח) כתבו שאין לוקין על הלאו דלפני עור, משום שהוא לאו שבכללות, שכלול בו הן איסור להשיא עצה שאינה הוגנת לחבירו והן איסור שלא להכשיל חבריו בדבר עבירה. וכע"ז מצינו בדברי הריטב"א בקדושין (לב). שיש אופנים שהקלו בלאו דלפני עור משום שהוא לאו כולל. וכוונתו כנ"ל, שהוא לאו שבכללות.

ומאידך הרשב"א בנדרים (טו). הביא דאיתא מאן דמפרש שיש מלקות על לאו דלפני עור. והרשב"א חלק ע"ד בביאור הסוגיא שם, אך משמע שמסכים לדינו. ומבואר דס"ל שאין זה לאו שבכללות. וצ"ב סברת המחלוקת בזה.

נח אינו עובר בלפני עור, כיון שאין איסור אבר מן החי בטמאין. ולכאורה, הא לגוי אין נפק"מ בין טמאין לטהורין, וא"כ הוא עובר באבר מן החי גם בטמאה. אלא ודאי סברו כהאמונת שמואל שאינו עובר אם מכשיל לאחר במה שהוא עצמו אינו מצווה. והפר"ח חלק ע"ז וכתב שכל שהנכשל מצוה בזה, שפיר עובר.

וביאר המחלוקת נראה, שהפר"ח נקט שכיון שהיא עצה רעה לחבירו הרי"ז עובר משום לפני עור. והאמונת שמואל ודעימיה סברו שהאיסור הוא בין אדם למקום משום גרמת העבירה, וזה אינו שייך בעבירה שאינו מזהר עליה, שלא שייך שיתחס אליו מעשה האיסור, אחר שאפילו בידים אינו מזהר מלעשותו.

אך הדברים מחודשים, שנמצא שלדעת האמונת שמואל האיסור הוא רק מטעם גרמת האיסור, ואין בו כלל משום עצה שאינו הוגנת. וזה צ"ע מסברא, שמה גרע עצה רעה של עבירה משאר עמה רעה שודאי עובר בה, וצ"ע.

(נערך מתוך שיעור שנאמר י"א אדר תשע"ח בעיה"ק צפת"ו, וטרם ראה אור)

ולפי"ז נראה, שהרשב"א סבר כצד הא' שלהכשיל חבירו בדבר עבירה הוא רק אופן של עצה שאינה הוגנת. וע"כ אין כאן כמה ענינים חלוקים הכלולים בלאו אחד, אלא רק שני אופנים לעבור על אותו איסור, וכמו שפשוט שאין להחשיב זאת כלאו שבכללות משום שישנן כמה מיני עצות רעות שאפשר ליעץ. ואילו הרמב"ם והסמ"ג סברו שנלמד מכאן גם ענין נוסף, שהגורם לחבירו להיכשל בעבירה, מתחסת העבירה אליו כאילו הוא עשאה, וזהו גם איסור שבין אדם למקום. וא"כ ישנם בלאו זה שני ענינים נפרדים הכלולים בו, מה שמרע לחבירו ומה שחוטא למקום בגרמת העבירה, וזה שפיר נקרא לאו שבכללות.

אמנם בדברי הרמב"ם במשנה תורה (פ"ה מחובל הי"ג ופי"ב מרוצח הי"ד) משמע שהאיסור להכשיל חבירו הוא רק מטעם משיא עצה שאינה הוגנת.

והנה, באמונת שמואל (סי' סב) חידש שמי שאינו מצווה בדבר ומכשיל לאחר המצווה, כגון ישראל המקדש גרושה לכהן ואשה המקפת ראש איש וכד', אינו עובר בלפני עור.

וכן נראה מהב"ח, הט"ז והש"ך (יו"ד סי' סב) שפסקו שישראל המושיט אבר מן החי של בהמה טמאה לבן

הורת רבוה"ק

קדשים תהיו. (יט ב)

ביאר מרן החלקת יושוע זי"ע כי "הנה בשאר תאוות, אחר התאוה לא נשאר עוד חשק, אך בתורה ועבודה להיפך גורר חשקות, וזה "קדושים תהיו" - שבעניני קדושה גורם עוד היות קדושה". ואל כן האדם שמשקיע עצמו בקדושה, גורם לעצמו עוד חיות, שתשאר אצלו לתמיד, בהיותו יהי.

לא תַעֲמֵד עַל דָּם רֵעֶךָ אֲנִי ה' (יט טז)

אחד מחסידיו של מרן הרה"ק מפארציווא זי"ע התאסר לנערה טובה וישרה, אך כיון שלא היה תחת יד הוריה סכום הכסף שהותנה ביניהם לנדוניה, רצה הבחור לבטל את האירוסין ובא לבקש רשותו של רבינו על כך. הביט בו רבינו במבט מלא רחמים ואמר לו: בני, איך עולה על דעתך דבר שכזה, החושב אתה שעל ידי שתעשה יהודי לאומלל תמצא לך אושר בחייו, ואם תשיג יותר כסף תמצא אושר בחייו. אין זאת כך, אלא רק בלב טוב ובמעשים טובים תמצא את אושרך. ולא הניח לו לבטל את האירוסין. (המאורות הגדולים)

פניני מבשר טוב
דוביה של תורה

הנעה מיוחדת לתוך עולם תורת הפנים של מורינו הרה"ק בבא"א זי"ע
מתוך ליכוי אגרות של שו"ת ומאמרים שבתם הנחיל לנו דרך
לעולמה של תורה

בשילוב מאת עובדות יסודיים שניא כלל הקדוש יחד עם הוראות
הדרגות שנתן לאנשי שלושת מדרגות בדם נטית התורה

- בעלת ליטור התורה
- דבר לקחת תורה
- כבוד ופנייה
- שיעור חזק
- לימוד כבוד ופנייה
- בין המצבים וכל יסודי שבת
- כבוד ופנייה לתורה
- תורה ופנייה
- כבוד ופנייה לתורה ופנייה

ניתן יהיה לחשיבות המדרש במדור מסובסד
ובטלפון: 054-846-8765